

KONCEPCE ZELENĚ OBCE ROKYTNICE U PŘEROVA

k. ú. Rokytnice u Přerova [740 896]

NÁVRH SYSTÉMU ZELENĚ V NÁVAZNOSTI NA ROZSÁHLÉ DOPRAVNÍ ZÁMĚRY

TEXTOVÁ ČÁST

PROSINEC 2021

OBSAH

ÚVOD	3
1 CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	4
2 SOUČASNÝ STAV SYSTÉMU ZELENĚ SÍDLA – METODIKA	5
3 PRACOVNÍ POSTUP	9
4 POPIS NÁVRHU	9
4.1 POPIS ROZVOJOVÝCH OS A UZLŮ	10
4.2 POPIS JEDNOTLIVÝCH NAVRHOVANÝCH ZÁMĚRŮ	10
5 VÝSLEDNÉ HODNOTY NÁVRHOVÉ ČÁSTI	15
6 INSPIRAČNÍ FOTOGRAFIE S KOMENTÁŘI	16
7 REALIZAČNÍ CELKY – STANOVENÍ PRIORIT	17
8 SEZNAM VYOBRAZENÍ	18
9 SEZNAM PŘÍLOH	19

Úvod

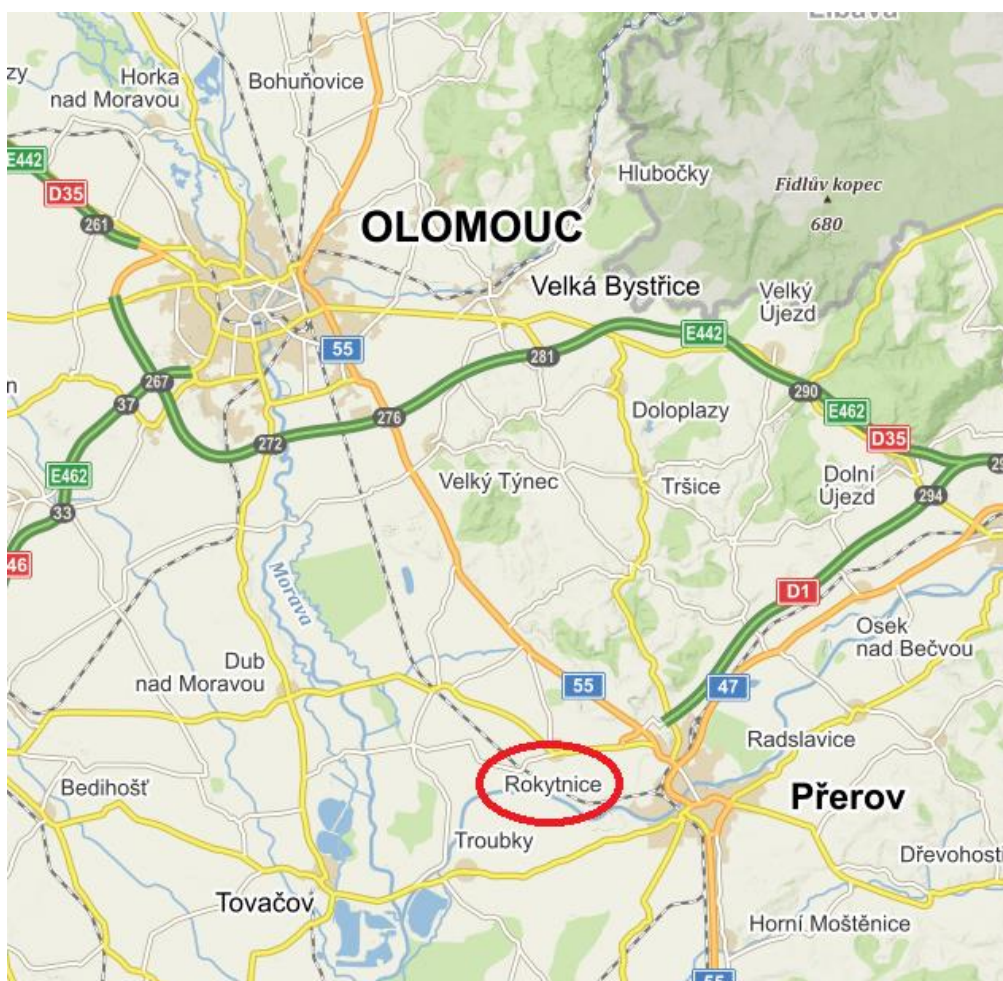
V současné době se společnost potýká se stále postupující urbanizací, zhoršováním životního prostředí, stresem ve všech formách a v neposlední řadě klimatickou změnou – zejména v podobě srážkových extrémů. Je více než žádoucí si uvědomit důležitost zeleně, která byla již od dávná přirozenou součástí života člověka. Člověk k vegetaci přistupoval zprvu jako k základnímu zdroji potravy, následně povýšila na estetický doplněk vyjadřující společenský post, až se dostala na úroveň „lékaře“ našich nepropustných staveb. Zeleň zkrátka představuje nezastupitelnou roli v životě člověka a je nutné k ní přistupovat prioritně.

Zpracování systému zeleně sídla lze považovat za jeden z efektivních nástrojů pro stanovení jednotné strategie ve směru rozvoje struktury zeleně.

Systém zeleně lze využít i jako nástroj na řešení jakýchkoliv specifických problémů, které mohou sídlo interně i externě ohrožovat. Rozsah systému zeleně je vymezen hranicemi katastru, což představuje přijatelně široký záběr. Kvalitně zpracovaný systém zeleně jednoduše a jasně vymezuje zásadní místa, na které je nutné soustředit pozornost a z hlediska zeleně zachovávat jejich funkci a rozsah, popřípadě je doplňovat. Zpracované podklady jsou velmi jednoduché a mají svůj řád, kterým se lze jednoduše řídit.

1 Charakteristika zájmového území

Obec Rokytnice se nachází v Olomouckém kraji (okres Přerov) přibližně 23 km od města Olomouce a 7 km od města Přerov. Obec čítá kolem 1500 obyvatel. Rozloha obce činí 806 ha. Sídlní struktura obce je obklopena zemědělsky využívanými pozemky, které oddělují drobné lesní plochy a plochy říčního společenstva řeky Bečvy. Katastrální území je rovinaté a nadmořská výška se pohybuje mezi 210–250 m n. m. V obci se nachází několik malých vodních toků – potůčků, které napájejí dva rybníky v blízkosti zámku. Z podoby obce je patrné, že zástavba jako taková, se vyvíjela podél hlavních komunikací (Přerov – Brodek u Přerova – Císařov).

obr. č. 1 Obec Rokytnice v rámci okresů Olomouc a Přerov

2 Současný stav systému zeleně sídla – metodika

Při zpracování systému zeleně sídla byly použity základy dvou metodik:

- **Metodika hodnocení sídelní zeleně dle prof. Ing. Pavla Šimka, Ph.D. (2015)**
- **Metodika hodnocení krajinné zeleně dle doc. Ing. Petra Kučery, Ph.D. (2005)**

Metodiky hodnocení obou výše uvedených autorů na sebe navazují a souhlasně spolu fungují. Práce spočívají v hodnocení stavu základních ploch městské a krajinné zeleně a jejich začlenění do funkčních typů.

pozn.: Autoři projektu převzali základ obou metodik, které byly individuálně přizpůsobeny specifičnosti problematik vyskytujících se v zájmovém území. Nasbírané informace byly zaznamenávány do tabulky – Soupiska hodnocení základních ploch systému zeleně obce Rokytnice u Přerova.

SÍDELNÍ ZELENĚ (dle Šimka, 2015)		
FUNKČNÍ TYPY ZELENĚ V HLAVNÍ FUNKCI		
OZN.	NÁZEV	PODROBNÝ POPIS
P	Park	Souvislá upravená plocha, na které prostorová struktura vegetačních prvků odpovídá potřebám pro plnohodnotný odpočinek. Plochy představují objekty zahradního umění (parky, historické zahrady a veřejné sady) a lze je považovat za nejvýznamnější kompoziční celek krajinářské architektury. Hlavní funkcí je vyvážení biologických a urbanistických prvků v sídelním prostoru. Tyto plochy nesmí být redukovány, veškeré zásahy musí být odborně posouzeny a rozvojové programy upřednostňovat individuální i systémový charakter plochy.
U	Parkově upravená plocha	Plochy menších rozměrů, ve kterých převažuje prostorotvorná funkce. Svým vzhledem mají velmi blízko k funkčnímu typu park, ovšem s tím rozdílem, že neposkytují možnost plnohodnotného odpočinku a možnost rozvoje programu. Úloha těchto ploch v rámci systému zeleně je velmi důležitá – vytváří mozaiku drobných ploch, které utváří specifičnost jednotlivých částí sídla.
R	Rekreační zeleně	Tento typ plochy může mít dva odlišné charaktery: První typ představuje plochy v silně urbanizovaném prostředí a představují výrazný rozvojový potenciál nebo plochy u zařízení hromadné rekreace (sezónnost, vybavenost, stavební objekty nepřekračují 25% rozlohy plochy) a druhý typ představuje plochy, které navazují na krajinnou zeleně a taktéž vykazují vysoký potenciál.
T	Ochranná zeleně	Plochy zeleně, které jsou zřízeny za účelem snížení negativních vlivů nejrůznějších provozů a zařízení. Plochy představují zejména: psychohygienickou funkci, zakončují dálkové pohledy a vytváří protihlukové clony.
N	Nábřeží	Plochy zeleně, které doprovází vodní toky v současné době – mimo plně zastavěnou část sídla jsou přirozeného/přírodního vzhledu, a volně přístupné, ovšem směrem do sídla vytváří tento typ zeleně zásadní skladebný prvek systému zeleně. Tyto plochy představují vysoký rekreační a sportovní potenciál (výcházkové trasy, dětská hřiště, menší parkově upravené plochy). Hlavní úlohu představuje vodní tok. Rozvoj tohoto typu zeleně je nutno korigovat v návaznosti na prostorovou kompozici.
H	Hřbitov	Plochy hřbitovů, které jsou účelově zařízené (podřízenost zeleně vůči postavení hrobů a rozptylových louček). Vyskytuje se zde zejména liniová zeleně. Veškeré zásahy a rozvoj musí upřednostnit individuální systémový charakter plochy.
O	Ostatní zeleně	Plochy zbytkové, často neupravované (popř. sporadicky a minimálně upravované), z čehož vyplývá vznik ruderních porostů dřevin a bylin. Plochy mohou z pohledu systému zeleně sídla vyjadřovat jistou výhodu – doplnění novými plochami zeleně, které ucelí postavení celého systému zeleně.

obr. č. 2 Metodika hodnocení sídelní zeleně v hlavní funkci (Šimek, 2015)

FUNKČNÍ TYPY ZELEŇ V DOPLŇKOVÉ FUNKCI		
OZN.	NÁZEV	PODROBNÝ POPIS
ZB	Zeleň obytných souborů	Plochy zeleně uvnitř soustředné bytové zástavby, které jsou určeny k užívání obyvateli sídlišť. Plochy se vyznačují charakteristickou vybaveností (dětská hřiště, pískoviště, klepače, sušáky na prádlo, a další). Rozvoj ploch je veden zejména potřebami uživatelů.
ZK	Zeleň školních a kulturních zařízení	Plochy zeleně vyhrazené, s omezeným přístupem (oplocené) náležící ke školním a kulturním areálům (všechny typy školy, dětské domovy, domovy dětí a mládeže, církevní objekty, kulturní zařízení a další). Plochy jsou pravidelně udržovány a nesou si parkovou úpravu (doprovodná funkce konkrétního zařízení). Rozvoj je veden zejména potřebami uživatelů.
ZZ	Zeleň zdravotnických zařízení	Plochy zeleně vyhrazené, s omezeným přístupem (oplocené) náležící k zdravotnickým areálům (např.: nemocnice, ústavy, a další). Plochy jsou pravidelně udržovány a nesou si parkovou úpravu. Rozvoj ploch je veden zejména potřebami uživatelů.
ZS	Zeleň sportovních areálů	Plochy zeleně vyhrazené, s omezeným přístupem (oplocené) náležící ke sportovním areálům (stadiony, fotbalové hřiště, tenisové kurty, dostihová závodiště, a další). Plochy jsou pravidelně udržovány a nesou si parkovou úpravu, v některých případech může být zeleň zastoupena pouze minimálně – převážně po obvodu sportoviště. Rozvoj ploch je veden zejména potřebami uživatelů.
ZD	Zeleň dopravních staveb	Plochy zeleně převážně liniového charakteru, které bezprostředně navazují na komunikace a dopravní stavby (dělicí pásy, prostory křižovatek, točny, mimoúrovňové dopravní systémy, svahy podél komunikací, zelené pásy mezi komunikací a chodníkem, a další). Výsadba na těchto plochách je povětšinou omezena hojným výskytem inženýrských sítí.
ZC	Zeleň občanské vybavenosti	Tento typ plochy může mít dva odlišné charaktery: první typ představuje drobné – doprovodné plochy v okolí budov občanské vybavenosti (pošta, obchod s potravinami, úřady, a další) a typ druhý čítá zbytkové plochy zeleně rozsáhlých areálů, které zprostředkovávají služby obyvatelům. Prostorová kompozice vegetačních prvků je vždy podřízena provozu.
ZV	Zeleň vodotečí a vodních ploch	Velmi zásadní plochy zeleně, které přináší nejen výhody pro uživatele, ale dává zejména pevný základ ekologické stability území. Plochy představují doprovodnou vegetaci malých i větších vodních toků i ploch. Tento funkční typ bývá častou součástí rozvojových os a rozvojových uzlů systému zeleně.
ZU	Uliční zeleň	Plochy zejména liniového charakteru, které dotváří vzhled ulic. Hlavní funkcí je prostorotvornost. Je nutné udržovat jednotný vzhled i rozsah vegetačních prvků, a to i v případě rozvoje. Úloha těchto ploch v rámci systému zeleně je velmi důležitá – vytváří mozaiku drobných ploch, které utváří specifickou jednotlivých částí sídla.
ST	Stromořadí	Souvislá řada stromů, které mají mezi sebou pravidelnější rozestupy. Druhé složení je různorodé a odvíjí se od místa výskytu. Úloha stromořadí v rámci systému zeleně je velmi důležitá – vytváří osy, které určují hlavní/vedlejší směry v sídle i v krajině (nejčastěji vztažené k nějaké stavbě nebo sídelní struktuře) a fungují také jako spojující prvek mezi jednotlivými plochami zeleně. V některých případech má stromořadí silný historický, kulturní nebo náboženský význam, jenž je nutné podporovat.
VD	Významný detail	Plochy specifického charakteru, zejména významu kulturního, historického a náboženského, v rámci sídla a krajiny. Do této kategorie náleží např.: křížky, památníky, historické mezníky, kapličky, a další

obr. č. 3 Metodika hodnocení sídelní zeleně v doplňkové funkci (Šimek, 2015)

KRAJINNÁ ZELEŇ (dle Kučery, 2005)		
FUNKČNÍ TYPY KRAJINNÉ ZELENĚ		
OZN.	NÁZEV	PODROBNÝ POPIS
KM	Mokřad, prameniště	Vegetační doprovod zamokřených a mokřých biotopů, většinou bez hospodářského využití. Vždy jsou významným refugiem ohrožených druhů rostlin, hmyzu, obojživelníků a plazů.
KV	Vyvinutá niva, litorál	Vegetační pás na hranici mezi vodními a terestrickými ekosystémy. Je tvořen dřevinami, bylinami a trvalými travními biomy. Typické kolísání hladiny vody během roku způsobuje vysokou druhovou rozmanitost. Většinou jsou tyto plochy začleněny do ÚSES jako biokoridory nebo interakční prvky zamokřených a mokřých hydrických řad.
KY	Květnaté louky	Plochy, na nichž probíhá extenzivní využívání (zejména zemědělská malovýroba), které přetrvává až do současnosti a umožňuje vývoj bohatých travnato-bylinných společenstev. Tyto plochy, které se vyznačují existencí vzácných a ekologicky stabilních ekosystémů, jsou však vázány na lidské zásahy typu kosení, sklizeň sena, pastva, a další. Pro travní porost je typický vysoký podíl dvouděložných bylin a nízký podíl kulturních druhů trav. Jeden z důležitých znaků tohoto funkčního typu jsou solitérní dřeviny, které jsou podstatnou součástí krajinného rázu.
KZ	Lesní klimaxová společenstva	Základní plochy, které vykazují přírodě blízkou druhovou skladbu a jsou na nich zřejmé znaky přirozené obnovy porostů.
KR	Krajinná zeleň s rekreační funkcí	Většinou plochy trvalých travních porostů, doprovázené rozptýleným dřevinným porostem (pláže pro koupání, dětské a letní tábory – tábořiště, přírodní hřiště, kempinky a další). Souvislé plochy zeleně ve volné krajině, slouží ve zvýšené míře k oddechu, rekreaci, pobytu v přírodě. Těmto hlavním znakům je podřízeno i vybavení ploch stavebními objekty.
KH	Vegetace pohledově exponovaných horizontů	Plochy zeleně se specifickou funkcí v dálkových pohledech na exponovaných svazích a hřebeticích. Vegetace má především prostorotvornou funkci.
KI	Plochy integrovaných krajinných stop	Liniové porosty dřevin, trav a bylin, v nichž dochází ke splnutí více významných krajinných funkcí (doprovodné porosty vodního toku s cestou, turistickou značkou, zpravidla s cyklistickou stezkou => nejčastěji spolu s ochranným režimem biokoridoru ÚSES).
KE	Vegetace svahů (eroze, sesuvy, strže, sutě)	Plochy a linie vegetace, které zůstaly zachovány v zemědělsky využívaném území - protierozní meze, kamenice, hrázky a další terénní úpravy, které slouží k úpravě hydrického režimu svahu a k rozptýlování soustředěného odtoku vody. Mimo uvedených základních funkcí mají také krajinnotvornou a ekologickou funkci (refugium hmyzu a ptactva).
KA	Vegetace plošin (retardace, akumulace)	Vegetační prvky na plošinách, nemají mimořádný ekologický nebo prostorotvorný význam – hlavní funkce spočívá v obecně uznávaném přínosu dřevinných porostů v zemědělsky využívané krajině (zejména pro stabilizaci akumulčních, retardačních a retenčních vlastností území). Pokud jsou takové porosty významných refugiem zoocenóz, jsou hodnoceny jako KZ nebo KL. Pokud představují významné pohledové dominanty, jsou hodnoceny jako KH nebo KN. Porosty jsou zpravidla tvořeny plošnými dřevinnými prvky, které mohou být evidovány jako LPF, příp. zeleň rostoucí mimo les. Často bývají ponechávány přirozenému sukcesnímu vývoji, proto jsou většinou součástí kostry ekologické stability krajiny a lze je využívat pro prvky ÚSES.
KX	Subxerofytní lada	Plochy se stopami hospodářského využívání bývají refugii původně a přirozeně nedřevinných ekosystémů. Extenzivní využívání a absence antropických zásahů v současnosti zpravidla vede k vytvoření travnato-bylinných společenstev. Většinou jde o velmi cenné typy ekosystémů, relikty stepních lad a opuštěných květnatých sadů.
KU	Urbánní lada	Opuštěné nebo zbytkové plochy v intenzivně urbanizovaném území se zřetelnými znaky spontánní sukcese s účastí synantropní flóry a fauny.
KS	Extenzivní staré sady	Sady, které nejsou primárně určeny k produkci, péče zahrnuje pouze kosení, případná pastva nebo občasný průřez. Tento typ sadu je specifický mnohostranným využitím: rekreace, estetická, krajinnotvorná, vzdělávací a sociální funkce. Extenzivní sady fungují v rámci krajinné zeleně jako svébytný biotop, který je charakteristický střídáním zapojených a rozvolněných partií dřevin a typů travních porostů.
KL	Porosty mimo lesní společenstva	Plochy, hodnocené jako krajinná zeleň, zařízení a pěstované lesnickým způsobem. Podmínky využití určuje zpravidla lesní hospodářský plán.

KO	Intenzivní sady	Intenzivně využívané sady za účelem produkce.
LM	Lom (aktivní těžba)	Plochy, na kterých aktivně probíhá těžba surovin. Nejčastěji jsou plochy tvořeny náletovými dřevinami a buříní. Z hlediska systému zeleně jde o plochy, které mají do budoucna (po ukončení těžby) vysoký potenciál v oblasti rekreace a ekologie.
PR	Potěžební rekultivace	Plochy, které byly dříve vystaveny aktivní těžbě a následně upraveny tak, aby se co nejefektivněji zapojily do krajiny (potlačení výrazných antropogenních zásahů). Z hlediska systému zeleně jde o plochy cenné, které mají vysoký potenciál v oblasti rekreace a ekologie.

obr. č. 4 Metodika hodnocení krajinné zeleně (Kučera, 2005)

HODNOCENÍ STABILITY SÍDELNÍ A KRAJINNÉ ZELENĚ (dle Šimka, 2015)	
VHODNOST DRUHOVÉHO SLOŽENÍ	
1	vyhovuje charakteru funkčního typu a stanovištním podmínkám
2	vyhovuje ne zcela charakteru funkčního typu, neohrožuje stabilitu plochy, ale vyžaduje úpravu
3	nevyhovuje charakteru funkčního typu nebo stanovištním podmínkám, zásadním způsobem ohrožuje stabilitu plochy
PROSTOROVÁ STRUKTURA VEGETAČNÍCH PRVKŮ	
1	odpovídá funkčnímu typu
2	odpovídá ne zcela funkčnímu typu, je nutno zasáhnout do stratifikace porostu, popřípadě částečně změnit skladbu vegetačních prvků
3	prostorová struktura je nevyhovující a je nutné ji znova vytvořit
PĚŠTEBNÍ A ZDRAVOTNÍ STAV DŘEVIN	
1	je vyhovující, zaručuje dlouhodobou existenci na lokalitě
2	u části vegetačních prvků na ploše je nutný zásah, pěstební i zdravotní stav je mírně zanedbaný (nutná dílčí pěstební opatření)
3	pěstební a zdravotní stav je nevyhovující (zásah jednorázový/postupný dle aktuální situace)
DOPLŇKY A VYBAVENOST	
1	vyhovují – jsou v dobrém a dostačujícím stavu
2	nedostatečné nebo v nepříliš dobrém stavu (nutná obnova – doplnění)
3	doplňky a vybavenost zcela chybí nebo neplní svou funkci
NN	není a není nutná
CELKOVÉ ZHODNOCENÍ STABILITY	
S	stabilní
N	nestabilní
REŽIM NÁVŠTĚVNOSTI	
P	přístupný – bez omezení
O	časově omezená
V	vyhrazená plocha
PŘÍSLUŠNOST DO ÚSES	
A	ano
N	ne

obr. č. 5 Hodnocení stability sídelní a krajinné zeleně (Šimek, 2015)

Na základě zjištění aktuálního stavu sídelní a krajinné zeleně a vymezení dopravních záměrů, které do budoucna ovlivní rozvoj obce, byl stanoven návrh systému zeleně sídla.

3 Pracovní postup

Počátky prací spočívaly v kvalitní přípravě analytických podkladů – analýza současného stavu sídelní a krajinné zeleně.

V terénu byly provedeny zákresy do mapy a k tomu další doplňující informace a postřehy. Následně vznikla analytická část celého projektu, která se stala výchozím bodem pro tvorbu části návrhové. Za stěžejní podklady pro návrh jsou považovány analýza současného stavu sídelní a krajinné zeleně (viz. výkresová část analytické části č. 1-17), tabulková část analytické části (viz. *Soupiska hodnocení základních ploch zeleně*) a základní linie budoucích dopravních záměrů.

Návrh je stejně jako analýza zpracováván v programu QGis. Grafická podoba výkresu i legenda byly stanoveny tak, aby byly přehledné a čitelné (měřítko 1:5000).

4 Popis návrhu

Návrh systému zeleně sídla obce je z většiny založen zejména na zmírnění negativních vlivů budoucích dopravních záměrů. Proto také byly veškeré plánované dopravní záměry rozděleny do dvou hlavních kategorií pro snazší uvědomění si priorit:

Záměry s vysokou pravděpodobností uskutečnění: dálnice D55, vysokorychlostní trať I., Dluhonický přesmyk s přeložkou komunikace III/43515

Záměry s nízkou pravděpodobností uskutečnění: kanál Dunaj – Odra – Labe, vysokorychlostní trať II. (*typ záměrů, kterými se autoři návrhu neomezují*)

Nejen hrozící dopravní záměry, ale i aktuální stav sídelní a krajinné zeleně je velmi důležitý, proto je mnoho nových ploch zeleně navrženo za účelem vzájemného funkčního a prostorového propojení v harmonický celek, který uživatele provede po celém katastrálním území. V neposlední řadě návrh čítá velké množství nových stromořadí (funkční typ ST), která jsou navržena zejména jako doprovodný prvek cest a dále jako dělicí linie mezi zemědělsky využívanými pozemky. Výrazné zastoupení v rámci úpravy systému zeleně budou mít plochy zeleně ochranné (funkční typ T), plochy zeleně parkově upravené (funkční typy U a P) a plochy zeleně krajinné – multifunkční (funkční typ KI).

Nový systém zeleně bude fungovat na základě níže uvedených 4 základních pilířů:

- 1 Ochranná funkce před negativními vlivy budoucích dopravních záměrů**
- 2 Pobytová a rekreační funkce**
- 3 Efektivní propojení sídelní a krajinné zeleně**
- 4 Přínos nové zeleně do zemědělské krajiny**

Návrh spočívá ve stanovení **hlavní rozvojové osy, os vedlejších a rozvojových uzlů**, které jsou jejich součástí. Tyto 3 prvky jsou základem celého projektu a jsou stanovovány na základě spojení **znalostí o území a představách o správném směru rozvoje zeleně**.

4.1 Popis rozvojových os a uzlů

Hlavní rozvojová osa

Hlavní rozvojová osa je cíleně vedena od řeky ve směru přes dolní a horní návěs (centra obce), následně skrze historické centrum a je ukončena lesíkem Dolkem. Osa má za úkol propojovat důležitá místa v katastrálním území, na která se váží rozvojové uzly, jež konkrétně definují hodnotu daného prostoru.

Vedlejší rozvojové osy

Přírodní, rekreační a městské osy, jsou osami vedlejšími, které charakterově doplňují osu hlavní.

Rozvojové uzly urbánní

Rozvojové uzly urbánní jsou vymezeny na místě dvou hlavních centrech obce - „horní a dolní návěs“. Uzly představují místa, kam směřovat péči a rozvoj v rámci sídelní zeleně.

Rozvojové uzly krajinné

Rozvojové uzly krajinné jsou vymezeny na místě dvou krajinných center – les Dolek a řeka Bečva. Uzly představují místa, kam směřovat péči a rozvoj v rámci krajinné zeleně.

4.2. Popis jednotlivých navrhovaných záměrů

SV část katastrálního území – problematika dálnice D55, kanálu Dunaj – Odra – Labe a vysokorychlostní trati I. (pouze částečně)

Připravovaná výstavba dálnice D55 (Olomouc – Přerov – Břeclav) je projektována velmi blízko sídla (nejblíže až 170 m od sídelní struktury) a do budoucna představuje značný přísun hluku a nečistot, které mohou ohrožovat spokojený život malebné obce. V severní části křížuje dálnici plánovaný kanál Dunaj-Odra-Labe, který je začleněn do záměrů s nízkou pravděpodobností uskutečnění, a tudíž pro návrh systému zeleně sídla není prioritou.

Tato část je postavena na nových rozsáhlých plochách, které mají za úkol zahalit obec do ochranného „zeleného pláště“. Nově navržené plochy budou mít za úkol maximálně odclonit dopravu a zároveň programově obohatit celý prostor (procházkové trasy, odpočinková místa, herní prvky, aj.). Nejvíce zeleně se nachází podélně od dálnice ve směru k sídlu, kde širše navrhované zeleně činí od 50 do 170 m. Pod dálnicí je naplánován podjezd, který bude z části fungovat jako migrační koridor pro faunu a z části jako cyklostezka.

Návrh se také zabývá okolím horního rybníku, kde je navržena nová plocha zeleně, která rybník uzavře do kompaktního celku spolu se zámeckým parkem.

Druhá strana dálnice ve směru do krajiny je široká přibližně 10 m po celé délce. Dále se návrh v této části odvíjí formou stromořadí a multifunkční doprovodné zeleně, jenž dohromady zvyšují rozmanitost v uniformní zemědělské krajině. Vysoký potenciál vykazuje pohledově exponovaná plocha potěžební revitalizace, která byla již zhodnocena v rámci analýzy.

Navržené plochy zeleně ve velké míře korespondují se záměry biokoridorů pro ÚSES.

obr. č. 6 Místo u „horního rybníku“, nad kterým se bude křížit dálnice D55 a vysokorychlostní trať I. (foto: autoři, 2021)

obr. č. 7 Pohled na severní část katastru, od kterého povede dálnice D55 ve směru na jihovýchod na Přerov
(foto: autoři, 2021)

SZ část katastrálního území – problematika vysokorychlostní trati I.

Vysokorychlostní trať je jedním z dalších dopravních záměrů, který výrazně zasahuje do chodu obce. Jde o velmi výraznou a rozsáhlou stavbu, jejíž koridor se nachází přibližně v rozmezí od 80 do 190 m od sídelní struktury, což je velmi závažné. Výstavba je předběžně časově vymezena na roky 2032-2035.

Podél stanoveného koridoru byl navržen soubor ploch ochranné zeleně, jejichž šíře se různorodě pohybuje od 10 do 100 m. Nové plochy budou mít za úkol maximálně odclonit dopravu a zároveň programově obohatit celý prostor (procházkové trasy, odpočinková místa, herní prvky, aj.). Návrh čítá i nová stromořadí, která jsou situována k nové zástavbě, jako plnohodnotná součást nových ulic. Součástí nově navržených ploch jsou i drobné projekty protierozních opatření a dvou nových cyklostezek, které byly v minulosti zpracovány. Oba projekty jsou vhodným prvkem, který přijatelně doplní návrh zeleně.

Navržené plochy zeleně a protierozní opatření ve velké míře korespondují se záměry biokoridorů pro ÚSES.

obr. č. 8 Pohled od nových rodinných domů na severním okraji obce na prostor, který je vymezen pro vznik vysokorychlostní trati I. (foto: autoři, 2021)

JZ a JV část katastrálního území – problematika Dluhonického přesmyku s přeložkou komunikace III/43515 a vysokorychlostní trati II.

Přesmyk i přeložka komunikace jsou velmi výraznými zásahy, které se dotknou nejen dopravního systému obce, ale i krajiny. Stavba je situována ve velmi otevřeném prostoru, tudíž vhodná zeleň, která ji „zaizoluje“ je stěžejní. Navržená zeleň se pohybuje v šíři od 5 do 50 m v závislosti na umístění při stavbě. Přeložená komunikace je doprovázena novým stromořadím, které se odvíjí od stávajícího stromořadí u křižku ve směru na Císařov. Další nová stromořadí jsou navržena u hlavní osy vždy ve směru k řece, zejména z důvodu upozornění na hlavní pěší tahy po katastru.

Druhý koridor vysokorychlostní trati je zcela nevhodně umístěn a jeho stavba by kompletně zničila řeku Bečvu, ke které se vážou důležité prvky ÚSES. Tento koridor je začleněn do kategorie

dopravních záměrů s nízkou pravděpodobností uskutečnění, a tudíž pro návrh systému zeleně sídla není prioritou.

Jedněmi z důležitých a specifických částí jsou i nově vymezené plochy zeleně a stromořadí na polích v jižní části obce. Je nutné si uvědomit, že pokud vysokorychlostní trať I. utne výstavbu v severní části obce, bude se rozvoj upínat na zemědělskou půdu v jižní části obce. Autoři návrhu již v současné době zohledňují tento pravděpodobný trend a doporučují vymezit alespoň základ zeleně, jako jednu z priorit pro plnohodnotné bydlení.

obr. č. 9 Pohled na aktuálně opravenou železniční trať, podél které povede Dluhonický přesmyk, a na který se i váže přeložka komunikace III/43515 (foto: autoři, 2021)

obr. č. 10 Cesta vedoucí od dráhy ve směru k zahrádkářské osadě (ve směru k řece), která bude z části přetvořena na novou komunikaci ve směru na Císařov kvůli stavbě Dluhonického přesmyku (foto: autoři, 2021)

5 Výsledné hodnoty návrhové části

Na katastru obce Rokytnice u Přerova bylo navrženo celkem:

- **36 ks nových ploch zeleně o celkové výměře 443 541 m²**
- **22 ks nového stromořadí o celkové délce 12961 bm**

Do budoucna je proveditelnost navrhovaných záměrů závislá zejména na aktuálním stavu místa, vlastnických poměrech a inženýrských sítích.

Veškeré základní i doplňkové informace o navržených plochách a stromořadích jsou podrobně uvedeny v tabulkách Navržené plochy zeleně - NPZ a Navržená stromořadí - NST.

6 Inspirační fotografie s komentáři

obr. č. 11 Názorná ukázka, jak efektivně oddělit sídlo od zemědělské krajiny, jak oddělit dva typy dopravních systémů a jak efektivně vytvořit dělící – ochranný pás zeleně s výraznou podporou pobytové funkce.

Takové plochy jsou užitečné nejen pro obyvatele, ale podporu biodiverzity a ÚSES.

obr. č. 12 Přiblížení kombinace nejrozumnějších typů vegetace, které vykazují i různorodý nárok na péči (zejména plochy s minimální péčí – přírodní charakter).

obr. č. 13 Ukázka zdařilé práce s vodou v zemědělské krajině v bezprostřední blízkosti sídla.

Všechny fotografie: Prairie Waterway Stormwater Park, 1996, Farmington, Minnesota, USA)
(zdroj: www.balmori.com, 2021)

7 Realizační celky – stanovení priorit

Uvedenou etapizaci lze vnímat pouze jako doporučenou, veškeré okolnosti závisí na zejména rozhodnutí obce, vyřešení vlastnických poměrů a rychlosti realizace jednotlivých dopravních záměrů.

I. realizační celek – plochy zeleně a stromořadí při nové dálnici D55

Výstavba dálnice D55 je jedním ze záměrů, který bude vznikat v blízké době, tudíž je nutné začít s výsadbami co nejdříve.

II. realizační celek – plochy zeleně a stromořadí při plánované výstavbě vysokorychlostní trati I.

Výstavba vysokorychlostní trati na severozápad od sídla je dalším záměrem, který bude vznikat v horizontu 10-15 let podle stanovených plánů, a proto je žádoucí se soustředit na ozelenění co nejdříve.

III. realizační celek – plochy zeleně a stromořadí při plánovaném Dluhonickém přesmyku a přeložce komunikace III/43515

Výstavba Dluhonického přesmyku a přeložka komunikace III/43515 je v současné době již téměř aktivním projektem, ale není v bezprostřední blízkosti sídla. Je navrhováno se této problematice věnovat v III. etapě.

IV. realizační celek – ostatní drobné plochy v krajině

Ostatní drobné plochy a stromořadí jsou velmi důležité pro podporu biodiverzity v monotónní krajině, ale jejich role je pouze doplňková.

8 Seznam vyobrazení

obr. č. 1 Obec Rokytnice v rámci okresů Olomouc a Přerov

obr. č. 2 Metodika hodnocení sídelní zeleně v hlavní funkci (Šimek, 2015)

obr. č. 3 Metodika hodnocení sídelní zeleně v doplňkové funkci (Šimek, 2015)

obr. č. 4 Metodika hodnocení krajinné zeleně (Kučera, 2005)

obr. č. 5 Hodnocení stability sídelní a krajinné zeleně (Šimek, 2015)

obr. č. 6 Místo u „horního rybníku“, nad kterým se bude křížit vysokorychlostní trať I., dálnice D55 (foto: autoři, 2021)

obr. č. 7 Pohled na severní část katastru, od kterého povede dálnice D55 ve směru na jihovýchod na Přerov (foto: autoři, 2021)

obr. č. 8 Pohled od nových rodinných domů na severním okraji obce na prostor, který je vymezen pro vznik vysokorychlostní trati I. (foto: autoři, 2021)

obr. č. 9 Pohled na aktuálně opravenou železniční trať, podél které povede Dluhonický přesmyk, a na který se i váže přeložka komunikace III/43515 (foto: autoři, 2021)

obr. č. 10 Cesta vedoucí od dráhy ve směru k zahrádkářské osadě (ve směru k řece), která bude z části přetvořena na novou komunikaci ve směru na Císařov kvůli stavbě Dluhonického přesmyku (foto: autoři, 2021)

obr. č. 11 Názorná ukázka, jak efektivně oddělit sídlo od zemědělské krajiny, jak oddělit dva typy dopravních systémů a jak efektivně vytvořit dělící – ochranný pás zeleně s výraznou podporou pobytové funkce. Takové plochy jsou užitečné nejen pro obyvatele, ale podporu biodiverzity a ÚSES. (Prairie Waterway Stormwater Park, 1996, Farmington, Minnesota, USA) (zdroj: www.balmori.com, 2021)

Takové plochy jsou užitečné nejen pro obyvatele, ale i pro faunu (podpora biodiverzity a ÚSES).

obr. č. 12 Přiblížení kombinace nejrozumnějších typů vegetace, které vykazují i různorodý nárok na péči (zejména plochy s minimální péčí – přírodní charakter). (Prairie Waterway Stormwater Park, 1996, Farmington, Minnesota, USA) (zdroj: www.balmori.com, 2021)

obr. č. 13 Ukázka zdařilé práce s vodou v zemědělské krajině v bezprostřední blízkosti sídla. (Prairie Waterway Stormwater Park, 1996, Farmington, Minnesota, USA) (zdroj: www.balmori.com, 2021)

9 Seznam příloh

Výkresová část

Navrhovaný stav systému zeleně v obci Rokytnice u Přerova **č. 18** 1:5000

Dotová část

Navržené plochy zeleně - NPZ

Navržená stromořadí – NST